

1940-06-22

AFSENDER

Olivia Holm-Møller

MODTAGER

Niels Th. Mortensen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Datering i brev

Afsendersted:

Homå

Omtalte personer:

Frida Hansen

Ane Holm Møller

Karl Holm-Møller

Knud Holm-Møller

Peder Mortensen

Ane Møller

Arkivplacering:

Holstebro Kunstmuseum

DOKUMENTINDHOLD

Olivia Holm-Møller fortæller, at hun utilfreds med Palsgård-billederne, da hun synes de er for flotte og overfladiske. Hun mener, at motivløse billeder stiller større krav til malerens selvkritik. Derudover gengiver hun frit efter hukommelsen et digt af en hollandsk digter, som Niels Th. Mortensens digte fik hende til at tænke på.

TRANSSKRIFTION

[med blå kuglepen ikke i Holm-Møllers hånd]

Sommeren 40

[med rød blyant ikke i Holm-Møllers hånd]

22/6

Kære Niels Th. M.

Jeg havde laant "den tunge flugt"¹

ud, og jeg har savnet den, for

naar jeg ikke hører Deres ungdommelige

pjank glemmer jeg næsten at

De kan skrive saadanne digte

og altsaa ogsaa er saadan.

Nu har jeg faaet bogen tilbage

og jeg har lige læst en del af dem

for Ane. Jeg er meget glad

for den bog. Tak!

Jeg har spændt Palsgaard billederne² op.

Ak, de uroer mig! de er skønne,

flotte og overfladiske! og jeg kan ikke

gaa ret meget videre med dem, det er vist

kun dekoriationskunst.

De er tydeligt mit værk, men ikke som

jeg helst vil være.

De bruger et udtryk: "mit sinds

spektakel". Disse billeder er mit sinds

spektakel. - især det abstrakte.

Jeg har et stort lærred og jeg vil prøve

at lade en anden side af mit sind

faa ordet i et abstrakt billede.

(Det er en skam De bor saa langt borte.)

Paa en maade stiller det motivløse billede

større krav til malerens selvkritik, saa

man ikke lader sig nøje med den overfladiske

skønhed og rabalder. Det skal have et
Aandsindhold, være intim, stille.
I øjeblikket føler jeg mig overfor disse billeder
fra Palsgaard næsten som en [plakat?]
maler - store fordringsfulde lærreder!
men naar jeg har malet lidt mere paa dem nu er jeg da aflastet for den ide!
det er en vinding. Den har staaet mig
i hovedet længe og er maaske slet ikke stort værd.

Nu skal De høre et digt af hollænderen
som Deres digt fik mig til at tænke paa, da
De læste det. (jeg ved forresten ikke hvorfor.)
Jeg har ikke hverken original el oversættelse
her, og der er store huller i min hukommelse
med De skal have hvad jeg husker.

O, moder
jeg drømte
at jeg tidligt
at jeg nu maatte dø
jeg græd og sagde intet
for jeg længtes efter at være hos Gud
efter det store værk jeg havde fuldbragt.
Mit hoved var godt tilrettelagt
men jeg følte som laa det paa sten
halvt udenfor
hvor ensomheds og stoltheds kulde hang
halvt indenfor hvor Gud.

og vor gærning var endnu hos os
ak uden stoltheds thi moder kender
egen gærning ej.

jeg var saa angst
saa grænseløs bange
da han kom glidende
som solen til de lukkede øjne
og mig
vækkede til livet - som med en glad latter tog imod mig
som vi det ikke kende her - men vente
frygtsomme af længsel.
Ak, ak! man vil ikke gærne kaldes ung
naar man er gammel, jeg ønsker at
modnes i naturens orden, langsomt

og som et korn løsnes fra akset.
Alt det der ligger før 64 aar, har
jeg jo levet, og det var ikke bedre end det som nu er.
Jeg sender et fotografi. billedet findes
i Hillerød.
Send mig nu ved lejlighed Deres
digt. som De lovede.
Mange hilsner til Deres kone og søn
og Dem selv
Olivia
22-6-40
Homa pr. Aalsø
Alt staar vel til her (vistnok med undtagelse
af det økonomiske). Nanna har det godt.
Drengene kommer snart hjem paa ferie.

¹ Niels Th. Mortensen: Den tunge flugt, 1939.

² Der er formentlig tale om billedserien Musikalsk Komposition I-V, 1940. Se Niels Th. Mortensen: "Jeg har været med i det lange tidsrum" i: Stig Brøgger (red.), Olivia Holm-Møller, Sophienholm, 1978, p. 26.

Sommen 40te

22/6

Kære Nils Th. M.

Jeg hørte laant "den kære flugt"
sid, og is har savnet den, for
nu er høret Deres ungdommelige
pjænte glæmmer is næsten at
de kan skrive saadanne digte
og altsam ogsaa saadanne.

Nu har is faaet bogen tilbage
og is har lige løst en del af dem
for Ane. Jeg er meget glad
for den bog. Tak!

Jeg har spændt Pelsgaard billederne op.
Ah, de irrer mig! de er skønne,
flotte og overflodiske! og is kan ikke
gaa ^{ret meget} videre med dem, det er vist
kun dekorationskunst.

De er dydeligt nit vorte, men ikke rore

i helst vil vær.
 De bringe et udtryk: "mit rindes
 spektakel". Dine billeder er mit rindes
 spektakel. — især det abstrakte.
 Du har et stort lørd og i vil prøve
 at lade en anden side af mit rind
 fra ordet i et abstrakt billede.
 (Det er nu skæn De har saa langt borte.)
 Paa en maade skilles det motiviske billede
 storre hvor til materiens selvstændige, saa
 man ikke lader sig nøje med den overfladiske
 skikkelse og uholdes. Det skal have et
 andet indhold, være indim, skilles.
 Tojshelhet fides i mig overfor disse billeder
 for Paleggaard næsten som en plakat ~~over~~
 male — stor forbringsfælde. Lørd!
^{men i konstant det er en paa}
^{men i en i} det afsluttet for den ide!
 det er en vinding. Du har stædt mig
 i hovedet længe og er nuværende et ikke stort værd.

Nu skal De høre det dygt af hollenderen
 som Ders dygt fik mig til at tænke paa, da
 De lorte det, (ind forresten ikke hofvar.)

Du ikke hvores original el. oversættelse
 her, og der er stor kulturel i min hvidsomme
 men. De skal have hoved i hvidt.

O, mode
 i drømte
 at i hidt
 at i vil maatte det.
 for grad og roge det
 for i længe ~~men~~ der at vær ho Gud
 efter det stor ~~gennem~~ i, hvide fuldbragt.
 Mit hoved om godt i indtægt
 men i fide som lade det for en sten.
 hvidt indfor
 hvor en rindes og stolthed kille hang
 hvidt i den for hvor Gud.

— og en forning om indim hvor os
 at uden stolthed i mode hvid
 egen forning i.

Nu vor saa angit
 saa gammelis bange
 da han blev glædende
 som solen til de lirkende gæve
 og mig ~~ikke~~ ~~ikke~~ ~~ikke~~ ~~ikke~~
 vakkelse til ^{som man en glad latter for ind}
 som vi det ikke kunde have — men vorte
 for forsonne af længsel.

Ah, ah, man vil ikke gerne kaldes ung
man man er gammel, ja ønsker at
modnes i naturens orden, langsomt
og som at komme løsnes fra akut.
Alt det der ligger for 64 år, har
is jo levet, og det var ikke bedre end det som
nu er,
for sender et fotografi. billedet findes
i Hillerød.

Send mig nu ved lifelyhed Deres
dygt. som De lovede.

Mange hilsener til Deres kone og søn.
og Dem selv -

Oliver -

22-6-40

Thomas p. Aalv

Alt tak og til hende (virtuelt med undertegnet
af det økonomiske). Naana har det godt.
Din egen kone er mest borte som før.